

EUSKO MIXIOLARIAK **PERU'N**

ARRUTI'TAR AGUSTIN

BIOZKADA.

Biozkada! Elebarri baten idazpurua dirudi. Eta, izan be, gure bizitza eten bako elebarria dala esan geinke. "Guk egin dogu egitekoa", esan oi dogu gure artean. Arri ta zur gelditzeko moduko gauzak egiten ditugu sarri askotan. Ara emen, adibidez, agiri argi bat:

Peru laterrian, joan dan gizaldian, Franzizkotar mixiolariak urrituz doaz. Eta an daukezan mixio zelaia oso zabalak, eta eginbearrak buruz gañekoak. Lana ugari eta langileak urri.

Zer egiñ? Zelan ase emengo kristauen fede egarria? Zelan bete erri askotatik sortzen dan mixiolarien eskabi-dea?

Sasoi ontan gure Euskal erria abadegai eta praillegaien baratz loratsua zan, izan be. Gure errietako baserri askotatik bi, iru, lau seme eleiz-ikasketak egiten izatea, etzan arritzekoa.

Ori gogora ekarririk Peru'ko Franzizkotarrak Euskadira begiak joko dituez. Eta auxe bai erabagi bitxia! Euskal errietako ikaste-etxeetan daukezan praille gai gazteak Peru'ra ekarri, eta emengo mixioetarako egokitu, moldatu eta gaitu.

Izan be Franzizkotarrak Kuzko, Kajamarka eta Loja urietan mixio-ikastetxe aukerakoak eukezan, baña erdi utsik. Nundik eta zelan bete?

Eta ara or, ba, egundoko biozkada! Biotz kementsu eta ausarditsuari ez arrazoirik, bururik eta txapelik ipiñi. Biotz gartsuak beti egingo ditu egitekoak.

Zelakoa izan zan mutiko gazte eta bigun onen etorkizuna? Geienak mixiolari ospetsu eta gartsuak izan ziran. Beste batzuk, ostera, praille biziera alde batera utzirik, dirubidea eta aberasbidea artu eben.

AIZARNAZABAL

Nork ezaguzen dauAizarnazabal erri txiki, eder eta txukuna? Gipuzkoa'ko mendi eta zelai orlegietan zabaltzen ditu bere baserri baketsu eta gozoak. Erri ontan jaioa dogu Agustin Arruti mixiolari bikaiña, eliz gaietan maixu jakintzua, eta musikarari trebea (1884, urtarrillak 3).

Bere gurasoak, gartzetatik, Zarauz'ko Franzizkotarren ikastetxean jarri dabe. Emen nabaituko dau Jaunaren deia, eta mixioetarako kezka edo zer bat. Amabost urtekin bere izena emoten dau Peru'ko mixioetara joateko, eta beste ogei lagun gazteekin lurralde onetara etorriko da (1899).

Agustin izatez eta izakeraz ari oneko mutilla da, buru argiduna eta biotz zintzoduna. Emen bai esan bearko: "Etxe onak txingar ona".

Kajamarka urian, Franzizkotarren artean, praille profesia egiñ, eliz ikasteak amaitu eta apaiztasuna artzen dau (1907, irailak 1). Onezkero Agustin gizon gizon eginda dago eta etorri aundikoa emoten dau.

Bere nagusiak olako gaitasunak ikusirik Erroma'ra bialtzen dabe nazio-arteko San Antonio deritxon Ikastetxean filosofia ikasketak osatu eta obetutzeko. Gai ontan berebiziko maixu jakintsua izango da bere bizi guztian. Erromatik Friburgo'ko Ikastetxe Nagusira doa sikolojia eta natur-jakintza ikastera. Ikas-aldi ori amaitu barik, bere nagusien erabakiz, Peru'ra biurtu bearra izan dau.

EGIÑ ETA ERAGIÑ.

Gure eusko seme jatorra nor noragiñokoa dan emendik aurrera ikusiko dogu. Franzizkotarren Peru'ko Probintzia barrian ikastetxe guztien arduradun egiña izan da. Aita Arruti'k atondu eta zuzenduko ditu emengo ikas-arauak. Ezin esan alakoak dira eginbide ontan buruturiko ekiñaldia: filosofia eta teolojia ikasketak bateratu, irakasle zintzo eta onak aukeratu, ikas-liburu onenak autatu, ikas-aldi garaia bete betean burutu. Orrela izango ditu mixiolari santu ta onak.

Begia bete lana izango dau beti. Ikasleen zuzendari izango da 23 urtetan; filosofia irakasle 35 urtetan; probintzialaren aolkari autatua amabost urtetan; eta beiñ baño sarrigo bere ordezkari. Bere goiburua auxe da: "Egiñ eta eragiñ".

Beti jokatuko dau zoli eta arduratsu ikasleen alde. Ikasgaiak emoten berebiziko maixutasuna dau. Au dala ta danak aintzat artzen dabe.

Bere ikasleen artean ospetsuenak Juan Landazuri, kardinala, eta Leonardo Rodriguez, Arekipa'ko gon-gotzaiña izan dira.

Musikarari zolia izanik Okapa'ko Abesbatzaren zuzendaria be izan zan.

Pedro Zulen filosofu jakintsuaren lagun aundia izanik bere azken egunetan autortza zintzoa eta eriotza ona izateko laguntzarik onena emoten dautso.

"Betiko itogiñak arriari zuloa". Aita Agustin naiz eta Txindoki'ko arkaitzak bezin sendoa izan, ekiñaren ekiñez etenda, nekearen nekez makurtuta, Lima uriburuan il zan 75 urtekin (1959, azillak 26).

Gure Agustin, eusko seme ospagarria, zeruan gerta bedi.

LIMA'TIK
URIGUEN'TAR ZENON.